

Foto de Nadia Benchallal, guanyadora del Visa d'Or Notícia d'enguany: Dona algeriana.

Nadia Benchallal, la sorpresa

Sols té trenta anys i només en fa tres que es dedica professionalment a la fotografia. Nadia Benchallal, francesa descendent d'algerians, ha estat la revelació del certamen d'enguany.

En una edició del Festival Visa pour l'Image, plagada de reportatges sobre les catàstrofes de la guerra, va sorprendre gratament que el premi Visa d'Or, Revista, fos atorgat, divendres a la nit, a la jove fotògrafa Nadia Benchallal, fins avui desconeguda, per un reportatge sobre la situació actual de la dona a Algèria.

A part la seva innegable qualitat tècnica i documental, aquest treball té dos importants valors afegits: el tema, el país i el moment triats; i que ha estat ideat i realitzat íntegrament per una dona, i d'origen algerià. Tant la idea com el resultat són una lliçó de periodisme, o de fotoperiodisme, per a tots aquells col·legues seus —una majoria— que, quan treballen en un país que viu un conflicte armat, senten una atracció desmesurada a fotografiar nens plorosos, cossos amputats i muntanyes de morts sangonents. Sovint hi ha uns altres aspectes importants que afegeixen molta informació a la realitat d'un conflicte, però que són pràcticament ignorats o queden relegats a un discret segon o tercer pla informatiu.

Nadia Benchallal va néixer a França fa trenta anys i és filla d'emigrants algerians. Va estudiar fotografia a Nova York i només fa uns tres anys que s'hi dedica professionalment. Després de treballar per a agències de publicitat i de moda, va fer un primer treball sobre els nens a la ciutat de Nova York, que fou exposat amb gran èxit en una galeria d'aquella ciutat.

Durant els mesos de març, abril i juliol d'enguany ha recorregut la Kabília i la ciutat d'Alger retratant les dones del seu país.

—*Coneixia bé Algèria quan va decidir d'anar-hi a fer aquest reportatge?*

—La veritat és que no. Jo he viscut bàsicament a París i a Nova York. D'Algèria, en tenia, i en tinc encara ara, un coneixement molt relatiu. Vaig ser-hi quan tenia vuit anys, imagina't, i tot i que hi vaig tornar el 92, vint anys després, els meus coneixements sobre aquest país, la vida de la gent, i els perquès de la situació que actualment suporten, eren molt confusos.

—*Què la va impulsar a triar el tema de la dona algeriana?*

—Jo no sóc una feminista reivindicativa. El

Foto de Hocine Zaourar: Dones participant en la Marxa per la reconciliació nacional i la concòrdia, celebrada a Algèria el dia 8 de maig de 1994.

meu objectiu era de retrobar la meua tradició, les meves arrels..., de descobrir plenament la meua identitat a través de la mirada de les dones del meu país. Volia saber d'on vinc, qui sóc, etc., preguntes eternes que tothom sol fer-se, però que per a nosaltres, els fills d'emigrants que hem nascut lluny del país, són una incògnita que tenim molt clavada en el nostre interior.

—En aquests moments no deu ser gens fàcil de passejar-se per Alger amb una càmera de fotografar com ha fet vostè?

—La veritat és que fotografiar exteriors és molt i molt complicat. La gent et crida, et dona empentes, és fins i tot perillós perquè poden arribar a ser molt violents, sobretot a la capital. Has d'anar amb peus de plom. Cal tenir un ull a l'objectiu i un altre vigilant el que passa al teu voltant. De totes maneres, m'he dedicat a fer bàsicament interiors, m'ha interessat guanyar-me la confiança de les dones, entrar a casa seva i conèixer la seva quotidianitat.

—Suposo que ser mig algeriana ha estat un avantatge, però també pot ser un inconvenient: no crec que els integristes mirin amb bons ulls una dona d'aspecte europeu amb una càmera de fotografar...

—L'avantatge que he tingut és, primerament, que tinc doble nacionalitat; per tant, puc entrar i sortir del país sense provocar les sospites que provocaria algú altre. També m'ha ajudat en el tracte amb les dones; he hagut de parlar molt amb elles perquè confiessin en mi. Quan anava pel carrer portava robes poc vistoses, màniga llarga, dissimulava al màxim possible. La meua cara m'ha ajudat força.

—Hi ha molta diferència entre el comportament de les dones fora de casa i en la seva vida quotidiana?

—Sí. L'exterior, el carrer, és fet per als homes. Les dones només surten de casa per fer

allò que és necessari. Van i tornen. En canvi, quan aconseguia guanyar-me la seva confiança, entrar a les cases, conviure amb elles, vaig poder veure que les dones del meu país tenen una importància extraordinària. Quan comences a tractar amb elles es crea una gran intriga. Algunes es van negar a tractar amb mi, és cert, però amb les altres vam arribar a establir una complicitat que per mi era desconeguda.

—Aquesta complicitat entre elles, de què els serveix? És una manera de resistir?

—Les dones algerianes tenen un poder enorme. Els homes els tenen por.

—Doncs ningú no ho diria.

—El país, bàsicament els homes, estan dividits entre els islamistes i els occidentalitzats. Les dones, en canvi, representen la tolerància, la unitat.

—Des d'aquí es diria que no hi pinten res.

—Hi ha submissió, és cert. També hi ha algun sector de fanàtiques islàmiques, però és molt menor que no pas entre els homes. Hi ha una gran diferència entre la situació de les dones iranianes i saudites i la de les algerianes. Per regla general, al meu país la dona té una manera totalment laica i molt tolerant d'entendre l'islam. Per elles és més una qüestió de tradició.

—Aleshores, la dona és el futur?

—Exactament. Elles són el futur del país.

—Tenen opció a demostrar-ho?

—Públicament, no. Estan sotmeses al silenci que dicten els homes. Les més cultes, les que han estudiat o tenen professions liberals, a vegades parlen; però hi ha el perill greu que els integristes les condemnin. El que m'ha semblat més terrible de tota aquesta situació és que hi ha nenes que porten el vel per por, no pas per convicció.

—Com es viu l'enfrontament que viu el país al si de les famílies que ha conegut?

—Hi ha una gran divisió dins les famílies. Els joves són els més integristes. He conegut famílies en què hi havia filles que duïen vel, unes altres que no, un fill policia i un fill integrista, amb un pare pro-occidental. És caòtic, i crea uns problemes psicològics i de relació immensos. Les dones, a casa, enmig d'aquest laberint ideològic representen la unitat, la tolerància.

—El FIS té el mateix suport que llavors de les eleccions?

—Molta gent els va votar perquè feien grans promeses, els veïen com uns salvadors. Ara, en canvi, hi ha una gran desorientació perquè veuen que només fan atemptats.

—Què ha descobert, personalment, en aquestes dones que ha conegut i fotografiat?

—Un nou poder, la passió per la vida, i la complicitat entre dones, un estrany diàleg que s'estableix totalment al marge del masclisme integrista que impedeix el diàleg entre l'home i la dona.

X. M.